

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Iñaxi Oiarbide Aranburu

*Hernani,
Gipuzkoa
(1936)*

Aurkibidea

Biografia

Orain "Txilibita" deitzen dioten baserrian jaio zen. Bere aitona zenak txilibitua jotzen omen zuelako hartu omen zuen baserriak izen hori, baina baserriaren benetako izena "Ereñozu" omen zen. 13 senidetan zaharrena zen bera (8 ahizpa eta 5 anai ziren). Zaharrena izanda, etxeko lanetan amari laguntzea tokatu zitzaion, baina kanpoko lanetan ere asko aritua da. 12 urte arte etxetik gertu duten Fagollaga eskolan ibili zen eta etxean lanean jarraitu zuen geroztik. Baratze lur handia izan dute beti eta "ingalatierra" izeneko errebera lurak ere ustiatu izan dituzte erreka ondoko lur emankorretan. Baratzeko gaiak Bretxako merkatuan saldu izan dituzte betidanik. Txilibita baserriko festetaz ere hitz egin du. Ereñozuko jaietan baserrian jendea hartzen zuten, otorduak eman eta dantzarako aukera jarri. 60 urtetan zehar, 1971. urtera arte, izan da Txilibita dantzarako eta festarako toki ezagun, beste herri batzuetatik etortzen zen jendearentzat ere.

Zintak

HER-011

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Ansa, Ainhoa
- **Data:** 2009-11-24
- **Iraupena:** 84 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

HER-084

- **Proiektua:** Burbunak eta etsayak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirre Goia, Eñaut - Sanz-Azkue, Iñaki
- **Data:** 2014-01-01
- **Iraupena:** 70 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

- **Emalea:** Sanz-Azkue, Iñaki

Pasarteak

1. Txilibita, baserriaren izenaz

- **Erref:** HER-011/002
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:00:51. **Bukatu:** 00:01:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Ereinozu du berezko izena baserriak baina "Txilibita" izenez da ezaguna. Aitonak txilibitua jotzen zuelako darama izen hori.

2. Senide gazteentzat ama

- **Erref:** HER-011/003
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 00:01:32. **Bukatu:** 00:05:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Haurrak zaindu eta hezi
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Aita eta amaren jatorria. Hamahiru senide ziren eta bera zaharrena zen. Txikienek ama Inaxi zela pentsatu zuten urte askoan.</p>

3. Zalgurdian autobusera

- **Erref:** HER-011/004
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:05:13. **Bukatu:** 00:07:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Etxeko zereginak beregain zeuden gehien bat. Ama zaldiarekin eta gurdiaekin eramaten zuten autobusa har zezan Donostiara joateko. Handik arraina ekartzen zuen amak auzoan saltzeko.

4. Bizikleta gurdiaekin

- **Erref:** HER-011/005
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:07:15. **Bukatu:** 00:09:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Donostiara joaten hasi zen hamabost urte ingururekin esnea eta barazkiekin. Autobusez ibiltzen ziren. Aitak bizikleta ekarri zion atzean gurdia jarrita eta horrela ibiltzen zen etxetik autobuseraino eta buelta. Orduan zaldia eta gurdia etxe denetan omen zeuden.

5. Igeldo-harria sukaldean

- **Erref:** HER-011/013
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:23:16. **Bukatu:** 00:25:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Sukaldea deskribatzen du. Igeldo-harria aipatzen du, harrizko harraska, eta txukadera.

6. Alkoba zer den

- **Erref:** HER-011/016
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:30:11. **Bukatu:** 00:32:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Alkoba zer izaten den kontatzen du: leihorik gabeko gela. Lehengo komuna nolakoa zen kontatzen du. Gorotzetarako erabiltzen zuten.

7. Haur txikien etorrera

- **Erref:** HER-011/018
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:34:27. **Bukatu:** 00:37:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Etxean haur txikiak jaiotzen zirenean, nola bizitzen zuten kontatzen du. Auzoko andrea edo haren ahizpa eta medikua izaten ziren erditzean.

8. Ama izan berria, teilarekin atera behar

- **Erref:** HER-011/020

- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:39:01. **Bukatu:** 00:40:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Haurra jaiotzean, entzuna du haurrarekin elizan sartu aurretik emakumeak ezin zuela etxetik irten, eta irtenez gero, teila bat buruan jarrita irtetzen zela.

9. Zaku bete irin lortzeko lanak

- **Erref:** HER-011/023
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:44:18. **Bukatu:** 00:47:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Okinak ekartzen zuen auzora ogia. Neguan taloa jaten zuten. Aitak paper-lantegian egiten zuen lan. Zaku bete irin lortzeko zer komeria egin behar izaten zituzten kontatzen du.

10. Pagotxa nolakoa den

- **Erref:** HER-011/024
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:47:35. **Bukatu:** 00:50:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:

Ibarluzen erribera handiak zeuden. Ingelatierra izenez ezagutzen zuten inguru hura. Artoa, babarruna eta pagotxa ereiten zituzten. Pagotxa abereentzat ereiten zuten. Erremolatxa, alpapa, garia eta beste hainbat ereiten zuten.

11. Otelorea abereentzat

- **Erref:** HER-011/025
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:50:39. **Bukatu:** 00:52:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Neguan otelorea bildu eta matxetearekin txikitzen zuten abereentzat.

12. Berroa biltzen

- **Erref:** HER-011/027
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:53:24. **Bukatu:** 00:55:08

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Baratzean porrua, tipula, azelga, aza, azalorea, eskarola... izaten zituzten. Berroa bide bazterretan batzen zuten, baita Leitzaraino joanda ere.

13. Bretxako postuak

- **Erref:** HER-011/029
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:58:00. **Bukatu:** 00:59:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, eroatera

Laburpena:

Barazkiekin Bretxara joaten ziren. Nolakoa zen kontatzen du. Postua izatearren ordaindu egiten zuten.

14. San Antonio festetan, etxea jatetxe

- **Erref:** HER-011/031
- **Iraupena:** 0:03:47. **Hasi:** 01:01:16. **Bukatu:** 01:05:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

San Antonio festetan, langileek astea jai hartzen zuten. Garagardoa, ardoa eta limonada edaten zen. Sukaldaria ekartzen zuten kanpotik. Soinu-jotzailea goizean goizetik aritzen zen. Laurogei lagunetik gora izaten zuten jatorduetan. Bertsolariak ere izaten ziren.

15. San Antonio festetan nola ibiltzen ziren

- **Erref:** HER-011/032
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 01:05:03. **Bukatu:** 01:07:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

Festetan mahai bat jartzen zuten eta jatorduak ematen zituzten etxean baina ez zen taberna. Urik ez eta barriñoan garbitzen zituzten ontziak. Dantza asko egiten zen soinu-jolearekin, gauerdia arte.

16. Bilarak eta bizikletako patentea

- **Erref:** HER-011/033
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 01:07:56. **Bukatu:** 01:10:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak

Laburpena:

Bilarak dantzarako lekuak izaten ziren, baserrietan eta tabernetan moldatzen zirenak. Bizikletak zerga izaten zuen, patentea, eta pegatina jarri behar izaten zitzaion. Bentaberrira eta Oialumera joaten ziren. Inguruko festetara urtero joaten ziren.

17. Amonaren errifak

- **Erref:** HER-011/035
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 01:12:26. **Bukatu:** 01:15:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Aiton-amonen garaiko kontuak. Amonak errifak atera eta txitxarroak zozketatzen zituen. Gaztainak erre eta umeak bidaltzen zituen saltzera amonak. San Antoniotan erroskilak saltzen zituzten.

18. Sagardoa pausoz pauso

- **Erref:** HER-011/038
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 01:19:01. **Bukatu:** 01:20:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa
- Baserrria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagardoa egiteko prozesua kontatzen du. Sagarrak bildu eta zaldiarekin tiraka leran ekarri, pitxoiarekin txikitu eta gero estutu. Tinilarekin kupela bete. Hilabete inguruz irekiten utzi ondoren tapatu.

19. Etxeko sagarra onena

- **Erref:** HER-011/039
- **Iraupena:** 0:03:25. **Hasi:** 01:20:27. **Bukatu:** 01:23:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Sagardotarako sagarra. Kanpoko sagarrarekin ez da sagardo onik ateratzen. Etxean izaten zituzten hainbat sagar-klase aipatzen ditu. Kupela noiz itxi jakitzeko probatu egiten zen. Oraingo sagardotegiek sagar asko ekartzen dute kanpotik.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-29

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com